

«SLOVENEČ» velja
po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 190.—
za pol leta . . . . . 90.—
za četrť leta . . . . . 45.—
za en mesec . . . . . 15.—
Naklonsmatvo celoletno K 240.—
Sobotna izdaja: —
za celo leto . . . . . K 30.—
za mesecmatvo . . . . . 35.—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna pettirvsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . . po K 8.—
poslana itd. . . . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III. Repkopial se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Koptarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Pogum!

Izid ljudskega glasovanja na Koroškem je strahovit udarec za slovenski narod. Če bi pri tem ostalo, imamo v kratkem pričakovati, da se naš narod definitivno razkosa na štiri kose: eden bo podložen Italiji, drugi Avstriji, tretji, čeprav neznačajni, Mažarski, tako da bi komaj dve tretjini našega ozemlja ostali svobodni kot del Jugoslavije. V gospodarskem oziru bi bili pa še hujše udarjeni, ker bi naši narodni nasprotniki vladali nad zaledjem obeh naših glavnih železniških prog in bi mi bili od morja popolnoma odrezani. Naši bratje pod Avstrijo bi bili za gotovo obsojeni na narodno smrt, oni pod Italijo pa bi se imeli boriti za svoj obstoj pod neprimerno hujšimi pogoji nego preje. Ostala Slovenija pa bi predstavljala malo obmejno pokrajino, kjer bi Ljubljana padla na stopnjo kakega Brodyja. To so take perspektive, da se postavlja na kocko naravnost vsa naša narodna eksistenca.

V tem usodnem času pozivljamo vse naše ljudstvo, vse kroge, naj ne izgubijo poguma. Rešiti nas more trdna vera, pogum, združen s hladnim prevdarkom. Na D'Annunzijade se ne smemo zanašati, da ne ostanemo osamljeni. Prvo je, da prisilimo vladu, da plebiscitu v nobenem slučaju ne prizna. Koroški plebiscit je bil očitna potvorba resnične ljudske volje. Glasovalo je okoli 6000 ljudi več nego je bilo sploh upravičencev. Nemci so s pomočjo laških oficirjev v masah zamenjavali slovenske glasovnice z nemškimi. V to svrhu se je prekinjal električni tok v glasovalnih prostorih. Tako se je v starih slovenskih trdnjavah sfabriciralo 50 % nemških glasov. Sploh pa so bili že volivni imeniki spčetka pristransko sestavljeni, to je, bile so sprejete osebe, ki sploh nimajo glasovalne pravice.

Ententa ne more iti preko teh dokumentarčno ugotovljenih dejstev. Vršiti se mora drugi plebiscit pod bistveno drugimi pogoji, pod katerimi bo nepristranost razsodišča popolnoma zajamčena. Do tega časa pa se mora sporno ozemlje z našim vojaštvom zopet zasesti, da se na eni strani zasigura varnost življenja in imetja naših sorojakov, na drugi pa onemogoči Avstriji in Italiji izvajati posledice iz potvorjenega rezultata prvega glasovanja. Naši delegati pa, ki se pripravljajo na pot v San Paolo, da se sestanejo z Giolittijem, morajo oditi s takimi predlogi in načrti, kateri izključujejo možnost, da bi se katerikoli življenjsko važni del Slovenije zamenjal za kako Albanijo. Če hočete, dajte vse škipetare Lahom ali mağari zlodju, le našega naroda ne režite bolj na kose kakor je že. Če je treba, barantajte z Italijo na račun

Nemške Avstrije, nad nami ste že zadosti grešili. Ako plebiscitno ozemlje zasedemo, se bo v zvezi z diplomatskimi pogajalnimi morebiti dala najti pot, da se Koroška reši tudi na drugi način nego z ljudskim glasovanjem.

Položaj ni tako brezupen, če le belgrajska vlada v zadnjem trenutku spremeni vso smer svoje zunanje politike. Slovenska deželna vlada je storila svojo dolžnost. Več ne more, ker nima moči. Za nas pa je to resen opomin, da se enkrat vsi složno in jasno orientiramo napram Belgradu, da enkrat odločno povemo, hočemo li kot enakopraven faktor biti integralni del Jugoslavije, ali pa privesek Velike Srbije. Če hočemo poslednje, pa le vezimo dalje pod centralistični klobuk in zağovarjamo idejo orientalizacije Slovencev, ampak potem se ne čudimo, če nam razun nog amputirajo še roke. Zavejmo se vsaj v zadnjem trenutku, da imamo vsi en velik, narodni interes: ohraniti slovenstvo. Če ne, smo zaslužili svojo usodo.

Borba za življenje v Rusiji.

V rimski »Epic« poroča Guglielmo Pannunzio o aprovizacijskem sestavu v sovjetski Rusiji. Vso stvar mu je razložil sam ljudski komisar za prehrano Brjuhanov, nekatere ustanove si je osebno ogledal. Pri tem se je opkazalo, da dejanske razmere postavljajo na laž velike številke, ki jih je o produkciji navajal Brjuhanov. Sicer pa komisar sam ni prikrival, da v Rusiji »jedo malo in slabo«.

Prehrana v Rusiji je popolnoma centralizirana v državnih rokah. Vse kar se pridela v deželi ali dobi od zunaj, prevzema država in nalaga v svojih skladiščih. Razdelitev se vrši potom zadrug. Zadruga so po vseh mestih in večjih krajih. Tem zadrugam nakazuje in pošilja živila in druge potrebščine država iz svojih skladišč. Član zadrug je vsak konsument, ne da bi vplačal kak delež. V odboru morajo biti zastopani brez razlike vsi sloji. Te zadruga dele vse potrebščine, ki jih daje država, med svoje člane po svoji volji; država se v razdeljevanje ne vtika, marveč samo nadzoruje poslovanje zadrug. Razen zadrug ne more v Rusiji nihče dobiti za prodajo živil ali drugih potrebščin. Vse blago in vsa trgovina je v državnih rokah. Zato ne more nobena država trgovati z Rusijo, ne da bi občevala s sovjetsko vlado.

Pridelke in blago kupuje vlada od kmetov oziroma ga dobiva iz državnih rudnikov in podjetij. Od zunaj ne prihaja skoro ničesar, ker ententna blokada se

vedno traja. Le iz Estonske je zadnji čas došlo milijon pudov krompirja. Kupčija se vrši bodisi proti gotovemu denarju, bodisi proti zamenjavi blaga. V tem drugem slučaju dobi posameznik potrdilo o danem blagu; blago, ki ga daje država v zameno, pride nato na zadruga, ki ga proti izročitvi certifikatov razdele med upravičence.

Kmetje sedaj prostovoljno oddajajo državi tiste količine pridelkov, ki jih predpisuje zakon; rekvizicij skoraj nikjer ni več treba, razen proti veleketmetom, »kulakom«. (Torej veleposestvo v Rusiji le še obstoja dalje). Kar ostane prebivalcem preko določene količine, ki jo morajo oddati državi po določeni ceni, ali živila, ki jih država ne prevzema, kakor jajca, surovo maslo in drugo, so njihova neomejena lastnina, s katero smejo svobodno razpolagati. S tem je dana možnost za špekulativno trgovino, ki se izdatno izkorišča.

Umevno je, da so se izprva pri državnih prehrani vršile nerednosti, toda vlada je nastopila z vso strogostjo ter nereda z železno roko iztrebila. »Mi se ne šalimo z ljudmi, ki špekulirajo s stradanjem ljudstva«, je zatrdil Brjuhanov.

Zita je posebno v južni Rusiji toliko, da trohni po skladiščih, dočim sever strada. Temu je krivo pomanjkanje prometnih sredstev. To vprašanje je v Rusiji najtežje. Letošnji pridelek žita znaša 430 milijonov pudov proti 240 milijonom pudov lani (1 pud je nekaj manj nego 16 kg). Ukrajina tu ni všteta.

Kar tiče obdelovanja zemlje, je padel obseg obdelane zemlje med vojno za 10 do 15 odstotkov; začasa revolucije se to razmerje ni poslabšalo. Nasprotno se na severu, kjer je dosti tovarno, obdelovanje hitro širi.

Razen žita je pa monopoliziran tudi krompir. Lani ga je imela država v svojih skladiščih 40 milijonov pudov, letos računata na 65 milijonov pudov. Zito in krompir preskrbuje držav. prehranjevalni urad tudi za seme.

Kar tiče mesa, je država lani razpolagala s 5 milijoni pudi. Mleka je precej, zelo pa pomanjkuje jajc in pa surovega masla.

Preskrba s kurivom bo letošnjo zimo znatno boljša nego lansko zimo, ki je bila v tem oziru strašna. Letos ima država na razpolago nafto iz Bakua, Lokomotive in tovarniški stroji se kurijo v veliki meri z nafto, tako da bodo ostale velike množine drva za razdelitev med prebivalstvo. Sedaj ima sovjetska vlada na razpolago tudi premog z Donca.

Tako komisar za prehrano Brjuhanov, ki se ume na posel olepšavanja ka-

kor vsak meščanski tovariš. Kako je pa v resnici s prehrano v Rusiji, se je pa Pannunzio prepričal na lastne oči.

Ker obstoja obvezno javno delo za moške in ženske, ki traja od 11. ure do 17. ure, kosijo ljudje navadno tam, kjer delajo ali pa v sovjetskih restaurantih; otroci jedo v šoli. Sovjetski restavrantni so ogromne javne jedilnice, v katerih se hrani po mnogo tisoč oseb. V Moskvi je 300 takih jedilnic. V eni teh je bil Pannunzio in si jo temeljito ogledal. Dnevni gostov ima vpisanih 13.000. V podjetjih je največja snaga in disciplina. Streže se na kamenitih mizah brez prtov. Hrana se dobiva na izkaznico in jo morejo opravičenci vžiti v jedilnici ali pa jo nesti na svoj dom. Vsak dobi svoj »pajok«, predpisani delež. Toda ob tem nihče ne more živeti. Zato je vsak na večnem lovu za živili, ki se tudi dobivajo pod roko, toda po strahovitih cenah. 1 jajce stane 250 rubljev, 1 jabolko 100 rubljev, 1 funt surovega masla (400 gramov) 4000 rubljev, 1 funt kruha 300 rubljev itd. Seveda ima 1000 rubljev približno vrednost 5 lir (25 K).

Vsled stradanja je umrljivost v Rusiji ogromna; pred vojno je umrlo na 10.000 ljudi 261 oseb na leto, letos pa je znašala umrljivost že v prvem polletju 390 na 10.000.

Posebna zanimivost je to, da v deželi, kjer je družinsko življenje skoraj popolnoma uničeno in nemogoče, zakoni neverjetno naraščajo. Lani je prišlo v celem letu po 164 zakonov na 10.000 oseb, letos jih je bilo že v prvem polletju 189 ali 1.300.000 več nego lani.

Pannunzio zaključuje svoje poročilo s pozivom, naj se odpravi nečloveška blokada proti Rusiji, vsled katere strada in umira na milijone nedolžnih ljudi, a ki nikomur ne koristi.

Ljubljana za Koroško.

Včeraj popoldne ob 2. se je zbralo pred Mestnim domom v Ljubljani okoli 20 tisoč ljudi, da protestirajo proti nemško-italijanskim sleparijam pri koroškem plebiscitu in da zahtevajo od vlade, naj takoj z oboroženo silo zasede Koroško in tako obvarje naše koroške brate pred nemškimi tolovajstvi. Na shodu je nastopilo več govornikov, ki so ob viharnem pritrjevanju izrekli marsikatero pikro besedo na račun belgrajske vlade, ki v koroškem plebiscitu ni izvršila svoje dolžnosti. Soglasno je bila sprejeta naslednja resolucija:

»Ljudsko voljo uvažujemo in upoštevamo, a mora biti resnična in izražana s poštenimi sredstvi. — Ljudska volja, ki naj bi jo izražal kor. plebiscit, ni resnič-

LISTEK.

Najstarejša.

Jules Lemaitre (član francoske akademije). — Iz francoščine prevel P. V. B.

Gospod Franck Pétermann, pridigar reformirane cerkve v Lausanne, je bil resen človek, ki mu je nebo dalo devet hčera.

V času, ko se začena ta navadna in melanholična povest, je imela najstarejša devetnajst let in najmlajša jih je imela deset. Vse so bile debele, mesene, okrogle.

Ljuba narava ima svojo ironijo. Ali ste morda že opazili, da imajo pogosto najstarejši, najbolj zakrknjeni in okoreli nasledniki sitnega Calvina najbolj prikupljive in krasne hčerke? Brezdvomno je to maščevanje materije zoper duha, ki napravi, da svet živi in gre svojo pot.

Prve tri hčerke gospođa Pétermanna so imele svetopisemska imena: Lia, Noëmi in Josabet; tri naslednje angleška imena: Kate, Betsy in Nora; zadnje tri pa romantična imena: Lenora, Desdemona in Dorotea.

Vse so bile, kakor sem rekël, ljubke, ali pikantne, ali vsaj prikupljive. A najstarejša, Lia, je bila lepa, preveč lepa. Bila je čudovita blondinka, mirna, vesela in dobra in je bila nekako mati osmerih malih sester. Zato je izgledala resno, milo in

potrpežljivo, nekaj kar vzbuja zaupanje in čislanje. Nikakor ni bila koketna, in tega bi si tudi ne upal trditi o ostalih malih Pétermannovih.

Devet pastorjevih hčera študira, ali so študirale, ali misli študirati prav dobro. Najstarejša so imele toliko izpitov, kolikor jih dekleta sploh morejo imeti, in ostale so prisostvovala mnogim predavanjem, kjer so vedno zasedle prve prostore. Ni mi treba pripomniti, da so vse govorile angleško in nemško in da vkljub temu ni imela kuhinja, gospodarstvo in šivanje nobenih skrivnosti zanje.

Razen tega je gospod Pétermann kot skrben oče že zgodaj opremil svoje hčerke z raznimi prijetnimi talenti. Noëmi je igrala klavir, Josabet gosli in Kate flavto. Betsy je imela prijeten glas in je že pela prav umetno in pogumno. Nora je triumfirala v slikanju. Lenora je čudovito deklamirala in gospod Legouvê, edini človek naše dobe, ki zna čitati, je odobrill njen način predavanja. Zadnji dve še niste imeli svojih posebnosti; da jih pa bosta imeli, to le pustimo gospodu Pétermannu. Lia pa je združevala vse umetnosti, ki so si jih delile sestre. Znala je vse, ta Lia, pa ni nikakor tako izgledala. Razen tega je pa še igrala violončelo, skromno in božanstveno. Gospod Pétermann, misleč na bodočnost, je dirigiral vse te mlade duše poveljujoč Gospoda.

Takoj je imel v tet izvauredni rodbini

vsakdo svoj poseben talent in svoje delo, kakor v onih potujočih cirkusih, kjer oče in otroci tvorijo vse osobje. In zares bi bila mogla rodbina Pétermann čisto sama ustanoviti cirkus, kajti vse te gospodične so telovadile in izborna igralce croquet in lawn-tennis. Rodbina Pétermann bi mogla čisto sama ustanoviti hotel ali krojaški zavod. Rodbina Pétermann bi mogla čisto sama dajati koncerte. Rodbina Pétermann bi mogla čisto sama ustanoviti vseučilišče.

Nisem vam še govoril o gospej Pétermannovi, tako malo važna je bila ta majhna, suha žena, slaba, uvela in tiha. In vendar je bila ona, ki je spravila v svet to krasno gnezdo glasnih prepelic. Kadar pa je vodila svojih devet hčera na sprehod in je stopicala črna in sključena za temi osemnajstimi viharajočimi kitami, bi si nikdo ne upal prisoditi tako vrsto ljubezni tej žalostni postavi stare, male učiteljice, ki je imela nesrečo.

Vendar je ta tako malo važna in rodovitna oseba uživala visoko spoštovanje v protestantski družbi. Bila je namreč prava sestra pastorja Agrippe Curchoda, znamenitega moža reformirane cerkve, ki je bil spisal kot veliki liberalni pravovernik in sveti resnicoljub zgodovino protestantizma v osemnajstih zvezkih, zbirko propovedi in kakih sto brošur o zvezi razuma in vere, o revoluciji in cerkvi, o krščanstvu in svobodni misli, o Benelkah in sultanu. Gospa Pétermannova je vsak trenutek

govorila o svojem znamenitem bratu in ga ni nikdar drugače imenovala kakor »naš dobri Agrippa«.

Gospod Pétermann, ki je bil manj pri srčen, ga je imenoval »naš svetnik«.

Nič ni bilo tako veselega kakor Pétermannova hiša. Kaj zato, da so te deklice znale vse jezike in fiziko in matematiko in zares verjele, da je Švicar Topffer najduhovitejši pisatelj tega stoletja, — bile so očarujoče.

Enkrat na teden so Pétermannovi povabili svoje prijatelje na čaj. Godli so, čitali verze in prozo in igrali nedolžne igre.

Mladi gospodje so prihajali k tem sestankom, med njimi doktor Otto Rosenzweig, lep človek, pameten, toda fin, mil in vesel, malo sanjav. Bil je desna roka Lie in v igrah, kjer so se razdelili v dva tabora, je enemu gotovo poveljevala Lia, drugemu pa on. Bavel se je z Lio, govoril vse mogoče z njo, krstil jo je bil za »gospodično Razum«, proti njenim sestram se je pa obnašal kakor proti otrokom, tudi proti starejši Noëmi ravnotako, ki je bila vihrava in ga prijemala za besedo in se kazala proti njemu kot razposajen otrok in kot mala deklica.

Lepa Lia je začela ljubiti Ottona iz vsega svojega srca. Če sta skupno igrala sonate, je igrala le zanj, in pripovedovala mu je z globokim glasom svojega violončela, kar se mu ni upala izražati z besedami. (Konec.)

na in ni pridobljena s poštenimi sredstvi, ker so jo rodila nasilstva in sleparstva. Koroški plebiscit je potvora resnice in ljudske volje! — Pod nobenim pogojem ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi ostalo v veljavi, kar se je zgodilo z nasiljem in sleparstvom na škodo našega naroda in naše zemlje. Uporabiti hočemo in moramo vsa sredstva, da dosežemo svojo pravico! — Zato zahtevamo, da naša centralna in deželna vlada ukreneta z vso energijo in neizprosno nemudoma vse, da se prepreči katastrofa in da ostaneta naš narod in naša zemlja trajno in nerazdružno zvezana z Jugoslavijo. — Predvsem pa zahtevamo od naše vlade, naj v varstvo našega zavednega, do zadnjega hipa zvestega ljudstva in v varstvo njegovih domačij, njegovega življenja in imetja na plebiscitnem ozemlju stori vse, kar je v njeni moči in v naši volji. To je vlada dolžna storiti v lastnem ugledu in v življenjskem interesu vernega koroškega ljudstva. — To varstvo pa je mogoče in uspešno le, če naša vojska takoj zasede vse plebiscitno ozemlje. Zato pozivljamo vlado, naj brez odloga odredi, da stopi naša vojska na plebiscitno ozemlje!

Po zborovanju so vsi zborovalci odšli čez Mestni trg, frančiškanski most, po Wolfovi ulici pred Dravsko divizijo, kjer so se čuli viharni ogorčeni kliki, kakaj naše čete ne zasedejo Koroške v varstvo naših bratov. Tudi tu je nastopilo nekaj govornikov.

Nato so se zborovalci podali pred poslopje deželne vlade, kjer so ponovno nastopali razni govorniki, med njimi tudi Hrvat. Posebna deputacija je odšla k predsedniku deželne vlade dr. Brejcu, mu izročila pred Mestnim domom sprejeto resolucijo in ga vprašala, kaj namerava vlada storiti. Predsednik dr. Brejce je stopil na balkon in nagovoril zbrane množice. Poudarjal je, da je deželna vlada glede Koroške v polni meri izvršila svojo dolžnost. Zoper sleparski plebiscit se bo vložil oster protest. V varstvo koroških Slovencev je poslal vse razpoložljivo orožništvo iz cele Kranjske in Štajerske. Deželna vlada je ponovno brzojavno in telefonično prosila osrednjo vlado v Belgradu, naj ukaže vojaštvu, da zasede Koroško in štiti tamkašnje Slovence. Dobila pa ni doslej nobenega pozitivnega odgovora. Izvedel je iz Belgrada edinole to, da ima ministrski svet ta trenutek svojo sejo, na kateri se razpravlja o koroškem vprašanju. On trdno upa, da bo osrednja vlada izpolnila želje nas vseh in v vojaštvom zaščitila ogrožene koroške brate.

Zborovalci se z odgovorom niso zadovoljili. Zahtevali so takojšnjih ukrepov. Dr. Brejce je poudarjal, da je deželna vlada v tem slučaju brez moči in da ona sama ne more ničesar ukreniti. Prosil je zborovalce, naj počakajo na odgovor iz Belgrada, kamor bo takoj telefonično sporočil zahteve našega ljudstva.

Zborovalci, posebno mladina, so vnovič zahtevali, naj armada takoj zasede Koroško, da ne bo prepozno. Če pa vlada tega noče, naj pa da na razpolago orožje, da grede prostovoljci sami štiti koroške brate. Končno je dobrovoljec Stefanovič pozval vse tiste, ki se hočejo priglasiti za pohod na Koroško, naj se zbere takoj na tivolskem travniku, zvečer ob 7. naj se pa zopet vsi zbere pred deželno vlado, da čuje odgovor Belgrada. Nato se je ljudstvo počasi razšlo.

Zvečer ob 7. uri se je ponovno zbrala pred poslopjem dež. vlade številna množica, ki je viharno demonstrirala za slovenski Korotan. Govorili so razni govorniki, medtem ko so ljudje zahtevali, naj deželni predsednik dr. Brejce sporoči odgovor osrednje vlade v Belgradu, kaj namerava ukreniti za slovensko Koroško. Kljub pozivu posameznikov, naj se odpošlje deputacija k deželnemu predsedniku, se to ni zgodilo, v sled česar so demonstracije množice, ki je nestrano pričakovala odgovora, vedno bolj nar. ščale. Končno je prišel na balkon predsednik dr. Brejce, ki je skušal pomiriti množico, povedal, da se že od nedelje zvečer, ko je prejel s Koroškega podatke, na podlagi katerih je že tedaj sklepal na nepovolen uspeh, trudi, da bi dosegel od merodajnih činiteljev vkrakanje naše vojske v koroško cono A. Posredoval je medtem tudi pri jugoslovanskem delegatu Jovanoviču v Celovcu, ki ima polno moč v svojih rokah ter lahko takoj odredi, da vkrakata naše vojaštvo na Koroško. Jovanovič je odgovoril, da doslej še ni bilo povoda za to, ker ni bilo večjih incidentov. Tekom popoldneva pa je govoril tudi ponovno telefonično z ministrskim predsednikom dr. Vesničem ter se mu je tudi posrečilo dobiti telefonsko zvezo z delegacijo v Celovcu. Končno je povabil predsednik množico, naj pošlje k njemu deputacijo, ki se bo prepričala, da se je od strani slovenske deželne vlade storilo vse, kar je bilo mogoče in da so njegove besede istinite. Medtem je odšla k predsedniku dr. Brejcu deputacija, nakar po daljšem premoru nagovoril množico na balkona poslopja deželne vlade neki dobrovoljec, ki je povdarjal, da se je deputacija prepričala o popolni resničnosti be-

sed predsednika dr. Brejca, pozval množico, naj se mirno razide, ker je besed dovolj in je potreba dejani, končno pa je pozval vse dobrovoljce, naj se zjutraj zbere, pripravljeno vsi za odhod na Koroško. Nato se je množica mirno razšla.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 12. okt. 1920. redni sestanek začasnega narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Stanojlo Vukčević ob 15.30. Tajnik Pera Jovanovič je prečital zapisnik zadnje seje, ki se je odobril brez izpomb. Nato so se prečitale prošnje in pritožbe, ki so se odkazale odborom. Minister za pravosodje je zahteval, naj se izroči sodišču posl. dr. J. Šimrak radi obtožbe Svetozara Pribičevića, nadalje Večeslav Wilder radi obtožbe Nikole Hofferja. Končno je zahteval minister za pravosodje poročilo o tem, ali je smatrati Stjepana Radiča za poslanca.

Zatem je prečital tajnik Jovanovič ministru za pravosodje dostavljeno naredbo dalmatinske vlade o ukinjenju poslovanja porotnih sodišč za leto dni. Posl. Aleksa Žujović (radikalec) je postavil vprašanje na finančnega ministra radi iztovarjanja ladij-vlačilk v savskem pristanišču. Finančni minister Stojanovič je odgovoril, da bo ukrenil vse potrebno, kar mu je mogoče, da se nedostatki odpravijo. Posl. Žujović je nato postavil vprašanje na predsednika parlamenta, kakaj ne prihajajo k sejam ministri, kadar bi jim bilo treba odgovarjati na vprašanja poslancev. Predsednik je odgovoril, da je vojni minister, katerega je mislil poslanec Žujović v svojem vprašanju, bolan, vsled česar ni mogel odgovarjati na stavljena vprašanja.

Predsednik odredi nato, da se preide na dnevni red, in sicer v razpravo o poročilu verifikacijskega odbora. Tajnik Joca Manojlovič je zatem čital poročilo verifikacijskega odbora, ki pravi, da je iz zapisnika poslancev iz Bosne in Hercegovine razvidno, da je bil za namestnika posl. Pavičiču določen dr. Jovo Žubovič iz Sarajeva, posl. Čoroviču pa je bil določen kot namestnik Atanazij Sola iz Mostarja. Iz poročila sledi nadalje, da je na podlagi sklepa velike črnogorske narodne skupščine razvidno, da je bil za namestnika posl. Marku Dakoviču določen Radulo Jankovič iz Nikšića, in da je nadalje na podlagi sklepa srbske narodne skupščine 21. dec. 1918 razvidno, da je bil za namestnika Nikoli Pašiču določen Ante Radosavljevič iz Zagubiča. Posl. Čeda Gazić je nato postavil vprašanje, kaj je z ostalimi izpraznjenimi mesti poslancev. Spominja na dva namestnika posl. Jeftanoviča, ki obadva prejmeta poslanske dnevnice. (Na to vprašanje bi imel odgovoriti predsednik verifikacijskega odbora, ki pa ni bil prisoten.) Posl. Miladin Svinjarev je nato zahteval, naj se od takih poslancev iztirjajo izplačane vsote ter jih prisili, da prejeti denar vrnejo državi. Ker se na predsednikovo vprašanje ni nihče oglašil k besedi, se je nato odobrilo poročilo verifikacijskega odbora.

Zatem je zbornica prešla na drugo točko dnevnega reda: Volitev enketne komisije za preiskavo vzrokov nemirov na Hrvaškem. Predsednik je v svrhu volitev odredil četrturtni odmor. Po odmoru se je seja ob 5.45 nadaljevala ter je tajnik Pera Jovanovič izbral posl. Vaso Mračevića, Valerijana Pribičevića in Andrijo Pašiča v svrhu nadzorstva skrutinija. Po končani volitvi je proglasil predsednik izid, po katerem je bilo od 147 oddanih glasov 145 za predloženo listo, medtem ko sta bili dve glasovnici prazni. V komisijo so bili izvoljeni: dr. Gjuro Šurmin, dr. Lavoslav Hanžek, dr. Janko Šimrak, Jovo Banjanin, dr. Dušan Peleš, Viljem Bukšeg, dr. Edo Lukinič, Večeslav Wilder in dr. Makso Rošič. Predsednik je nato zaključil sejo in določil prihodnjo za jutri ob 15. z nastopnim dnevnim redom: Poročilo imunitetnega odbora o izročitvi poslancev sodišču.

Spopadi ob bolgarski meji

LDU Belgrad, 12. okt. »Politika« poroča iz Solije, da je vlada objavila uradni komunikacije o spopadu pri Ortakeju na grško-bolgarski meji. Pred tem spopadom, ki se je zgodil 6. t. m., je došlo, še preden se je vršila preiskava o prejšnjih, do dveh spopadov. Sedaj je bilo sklenjeno, da bo posebna bolgarsko-grška komisija preiskala vse te pripetljaje.

Poljaki in Litvanci.

LDU Varšava, 13. okt. (Poljska brz. agencija) General Želigovski izjavlja v neki noti, da se ne namerava z Litvanci vojskovati. Meja med Severno in Srednjo Litvijo se določi z glasovanjem. General upa, da se bodo vse težkoče, ki so v zvezi z vprašanjem meje, dale rešiti potom narodnih skupščin v Kovnu in Vilni. Narodna skupščina v Vilni se nemudoma skliče.

LDU Pariz, 12. okt. (Havas) Predsednik senata Bourgeois je danes brzojavil zastopnikom vojaške misije, katere je poslala zveza narodov na Litvansko, da poljska vlada po poročilih iz uradnih virov nastopanje poljskega generala v Vilni for-

malno obsoja in da se izjavlja pripravljeno, storiti vse korake, da se ta neljubi dogodek popravi.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Češko.

LDU Dunaj, 12. okt. (ČTU). »Press Centrale« poroča: Jugoslovanski minister dr. Popović je došel v Prago, da dokonča trgovsko pogodbo med Čehoslovaško in Jugoslavijo.

Občinske volitve v Bolgariji.

LDU Belgrad, 12. oktobra. (ZNU). Iz Sofije javljajo: Rezultati naknadnih občinskih volitev z dne 3. t. m. so po podatkih ministrstva za notranje posle nastopni: Poljedelska stranka 52.997 glasov, komunisti 29.992 glasov, demokrati 7322 glasov, liberalci 3195 glasov, narodnjaki 2656 glasov, široki socialisti 2711, radikalci 1651, Cankovisti 1339, koalicijska stranka 9769, nezavisni 785 glasov.

Razna poročila.

LDU Praga, 12. okt. (ČTU). Včeraj je dospelo v Prago odposlanstvo ruskih strokovnih organizacij pod vodstvom Sergejeva in Lebedjeva, ki namerava proučevati gibanje strokovnih organizacij na Češkem.

LDU Solija, 12. okt. (Havas) Kongres komunističnih strokovnih organizacij je bil danes otvoren. Zastopanih je 335 bolgarskih sekcij s 30 tisoč vpisanimi člani. Na kongresu so navzoči tudi trije rumunski komunistični delegati.

LDU Pariz, 12. okt. »Agence Havas« poroča iz Aten: Vsled bolezni grškega kralja je vlada obravnavala vprašanje regentstva in sklenila, naj izvršuje regentstvo ministrski svet, ako bi se stanje suverena poslabšalo.

LDU Praga, 12. okt. (ČTU) Ministrski predsednik dr. Černy je danes odpotoval v Slovaško in v karpatsko Rusijo. Na potovanje se bo mudil približno teden dni.

LDU Praga, 12. okt. (ČTU) Danes dopoldne je v Pilznu v Škodovih tvornicah bila velika eksplozija. En delavec je mrtev, trije so težko, dva lahko ranjena.

Prisilno državno posojilo na Bolgarskem.

LDU Solija, 12. okt. Finančni minister Turlakov je predložil 8. t. m. zakonski načrt o prisilnem notranjdržavnem posojilu, ki bi bil vračljiv v roku 50 let. Posojilo bi se obrestovalo po 5 odstotkov in bi bilo oproščeno vseh davkov. Istotako bi bilo oproščene od davka tudi obresti. Finančni minister bi izvršil razdelitev prisilnega posojila na okraje, ti pa na občine. Vsak državljan bo dolžan, da vplača določeno vsoto, ker bi bil v nasprotnem slučaju kaznovan.

LDU Turin, 12. okt. (Stefani) Za gibanja kovinarjev so našli na cesti, kakor je znano, dva trupla. Preiskava je dognala, da sta bili to trupla dveh oseb, katere je obsodilo rdeče sodišče. Policija je aretirala mnogo osumljenцев.

LDU London, 12. okt. (Reuter) Glasovanje rudarjev je izkazalo povsod veliko večino proti temu, da bi se sprejela ponudba posestnikov rudnikov. Sodijo, da ne pride do stavke, temveč da se bo po ponovnih pogajanjih vršilo novo glasovanje rudarjev glede vprašanja, ali se naj spori predlože posebnemu razsodišču.

Politične novice.

+ Nemško zmagooslavje. Iz Borovelj poročajo: Nemci praznujejo veliko zmagooslavje. To kažejo tako, da napadajo Slovence. Kaplana Kanduta so obmetavali s kamenjem. Nismo več varni življenja. Prosimo nujne pomoči.

+ Koroška rešena. Rešila jo je namerč celjska »Nova Doba«, ali jo še bo. Za ta demokratski list je namerč v sedanjem trenutku »prva in najvažnejša naloga, da pade na Slovenskem klerikalizem, katerega smrad okužuje celo našo državo doli do Belgrada.« — Le vsi združeno na »klerikalizem« in vsa naša velika narodna vprašanja bodo z eno potezo rešena. Treba samo ubiti to nevarno pošast in Koroška nam pade zopet kot zrelo jabolko v naročje. Če se morebiti potem še malce popravošlavimo in si pustimo rasti dolgo brado, pa bo Jugoslavija gotova in še Primorje osvobojeno. Stvar je lahka, samo razumeti je treba. Kako dolgo nas bo še morala tepsti usoda, da se spametujemo?

+ Volivna borba v Dalmaciji. LDU Split, 13. okt. Tu se že opaža volivna mrzlica. Shodi se množe in volivna borba se pričinja. Z ozirom na to, da je že gotovo, da je izključena možnost kooperacije med demokratsko stranko in izvenstrankarskim volivnim blokom, napada »Život« v včerajšnji številki ostro dr. Smodlako, ki ga dela odgovornega, ker se ni dosegla sloga. Ljudska stranka je imela včeraj shod, na katerem so govorili Stanko Banič, prof. Juras in dr. Mazzi iz Mostarja. Mali posestniki iz Splita in okolice so imeli včeraj sestanek, na katerem so sklenili, da nastopijo solidarno pri volitvah in da bodo zahtevali od strank, za katere bodo glasovali, da bodo varovale njihove interese.

+ Dr. Smodlaka proti demokratom. Minolo nedeljo se je v Splitu vršil sestanek zastopnikov meščanstva in Težačke (kmetske) stranke, na katerem je dr. Smodlaka razvil svoj program. V svojem govoru je ostro osvetlil delo demokratov, ki niti v enem oziru niso izpolnili svojih obljub, pač pa so vselej in povsod ovirali rešitev važnih gospodarskih, socialnih in drugih vprašanj. Po njegovem govoru so zastopniki Težačke stranke izjavili, da so proti demokratom in za dr. Trumbića. Zastopnik demokratov je nato zahteval za demokrate vsaj časten izhod, a navzoči so zahtevo soglasno odbili. Naši »Samostojni« seveda nimajo toliko bistrega duha, kakor dalmatinski kmetje.

+ Za poverjenika na prosvotnem oddelku dalmatinske deželne vlade je imenovan dr. Vinko Lozovina, član Hrv. ljudske stranke.

+ Svet zveze narodov, ki se sestane dne 20. oktobra v Bruslju, bo obravnaval načrt o ustanovitvi stalnega mednarodnega razsodišča. Dalje se bo posvetoval o finančni in gospodarski organizaciji.

Dnevne novice.

— Pastoralna konferenca za novočesko dekanijo bo v Novem mestu v četrtek 21. t. m. ob 10. uri.

— V Ameriko se je 11. oktobra odpejal frančiškan dr. p. Hugo Bren. Spolnila se mu je želja po misijonskem delovanju. Prideljen bo svojim sobratom jugoslovanskim frančiškantom v Čikagi, katerim so bile zadnji čas izročene v oskrbo v tem mestu tri župnije in izdajajo tam dva slovenska časopisa: »Ave Marija« in »Edinost«. Jugoslovanski frančiškanski komisarjat bo s p. Hugonom dobil dobro, delavno moč.

— Iz D. M. v Polju. Radi nepričakovanih ovir se občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice dne 17. t. m. ne more vršiti. Dan občnega zbora se naznani pozneje.

— Povinnost odvodů československých příslušníků ročníků 1898, 1899, 1900. Československé Ministerstvo Národní Obrany nařídilo, branným zákonem ze dne 19. března 1920 č. 194 S. Z. a n. paragraf 60 vypsano odvodní povinnost v roce 1920, ročníků 1898, 1899 a 1900. Všichni českoslovenští příslušníci těchto ročníků, bydlící v obvodu Deželné vlády za Slovenijo i ti, kteří se svého času přihlásili u čl. konsulátu v Ljubljani, dostavtež se před odvodní komisí na čl. konsulátu v Ljubljani, Breg št. 8/I. dne 20. října 1920 v 8 hodin dopoledne, ku které necht přinesou mimo cestovní prekazy a jiné doklady o světožnosti, také vojenské doklady jako dovolenky, propouštěcí listky, doklady o posledním třídění domobraneckém. Proti každému, který nesplní svou odvodní povinnost, bude zavedeno soudní řízení ve smyslu paragrafu 43 branného zákona ze dne 19. března 1920. — Konsulát českoslov. Republiky v Ljubljani.

— Moste pri Ljubljani. V nedeljo, 17. oktobra otvori dramatični odsek izobraževalnega društva v Mostah letošnjo sezono z Vošničevo dramo »Mrak«. Začetek ob 7. uri zvečer, konec po 9. uri. Vstopnice v predprodaji v petek in v soboto v Oražmovi trafikki, v nedeljo pa pri g. Trčku v Ljudskem domu v Mostah. Ni za otroke. Posebej se vabila ne bodo razpošiljala. Za vse svete se pripravljaja »Mlinar in njegova hči«.

— Strokovna zadruga židarskih mojstrov Slovenije v Ljubljani. Občni zbor se vrši v nedeljo, dne 17. oktobra 1920 ob 10. uri dopoldne v mali dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. (Ob nesklepnosti eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih članov.) — Članska izkaznica ter vabilo veljata kot vstopnica; oboje je s saboj prinesiti. Proti članski izkaznici je na južni železnici polovična vožnja. — Odbor.

— Plitvička jezera. Delniška družba »Plitvička jezera« namerava zgraditi ozkotirno železnico od postaje Rudopolje preko Čorkovega sedla na Jezera ter je vložilo prošnjo za predkoncesijo. Pripravljana dela za železnico so že v teku in ako bo šla vlada družbi na roko, se začne z gradbo že prihodnje leto.

— Nagla smrt. Dne 7. t. m. je šla 29. septembra l. 1866 rojena Terezija Pohlín od doma na Košice-Ravne pri Kamniku, da nakupi korenje in da se pogovori z nekaterimi osebami. Ob tej priliki je obiskala več hiš. Okolu 6. popoldne je prišla v hišo Ana Jagodic, kjer je spila nekaj žganja, pol litra žganja je pa vzela s seboj in odšla okolu pol 7. zvečer proti Kamniku. Od takrat je ni bilo več videti. Dne 9. t. m. približno ob pol 11. dopoldne je pa našla Pohlínova 16letna Ana Terpotec iz Sp. Stranj ležati mrto v Vrančevem grabnu nad smodnišnico v Kamniku. Terpotčeva je o tem obvestila ljudi. Na lice mesta došli g. dr. Dereani je konstatiral, da je Pohlínova umrla na srčni kapi. Na truplu ni bilo nobenih znakov kakega nasilnega napada. Pri mrtvi Pohlínovi so našli 127.90 K denarja, ključ od vrataršnice napolnjen z jabolki, krompirjem, kumaricami, orehi in z ješprenom. Mrtvo truplo so odpeljali v mrtvašnico na Žale.

— Neareča na plebiscitnem ozemlju. Po nesreči je bil na plebiscitnem ozemlju ustreljen v trebuh 19 letni Jožef Dacar iz Črnicva. Nevarno ranjenega fanta so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Iz premogokopa v Hrastniku, Premogarja Ivana Salomona iz Hrastnika h. št. 152 so, ko je delal v jami, stisnili vozički čez trebuh in spodnji život.

— Nepreviđenost pri uporabi vojaškega revolverja. Dne 10. t. m. je prinesel France Andolšek k sosedovemu 16 letnemu sinu Jožetu Jakliču vojaški revolver. Ker revolver ni hotel delovati, sta tolkla po njem, vsled česar se je izprožil in je zadel strel Jakliča v roko. Težko poškodovanega fanta so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Ij Seja glavnega volivnega odbora SLS za Ljubljano se vrši danes ob 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje. Seja je z ozirom na končano reklamacijsko postopanje izredne važnosti, zato je udeležba vseh članov nujno potrebna. — Predsednik.

Ij P. Z. »Ljubljana«: Pevska šola drevi ob 7. v Ljudskem domu.

Ij Poročil se bo danes g. V. Stuzzi, zobotehnik v Ljubljani z gđc. Olgo Lužar, hčerko okr. šol. nadzornika. Obilo sreče!

Ij Tatvina na glavnem kolodvoru. V voz št. 166.860, ki je došel iz Trsta, je bilo dvakrat vlomljeno in je bilo iz ene bale ukradenih 6 ometov različno barvanega ženskega blaga vrednega 16.000 kron.

Ij Podstrešne tatvine se v Ljubljani še vedno pojavljajo. Nedavno je bilo zopet vlomljeno v podstrešje v hiši Gradišče št. 15.

Ij Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 3. do 9. oktobra 1920. Novorojencev 25, mrtvorojencev 2, umrlih 25. Od umrlih je domačinov 12, tujcev 13. Umrli so za tifuzom (le-garjem) 1, za grižo (vmes 2 tujca) 3, za jetiko (vmes 1 tujec) 3, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 17. — Za nalezljivimi boleznimi so oboleli in sicer: za tifuzom 1, za grižo (vmes 3 tujci in 3 vojak) 9.

Ij Vlom v Unionu. Vlomljeno je bilo v »Unionu« na levi strani velike dvorane, kjer imata spravljeno pohištvo, obleko, perilo in drugo opravro g. ravnatelj Fiala in knjigovodja Josip Kraker. Gospod Kraker je oškodovan za 16.000 kron, za koliko je oškodovan g. Fiala, se še ni ugotovilo. Vlomilci so prišli skozi glavna vrata do velike dvorane, odtam so šli po stopnjicah v prvo nadstropje zraven balkona, kjer so odprli okno, šli na streho in odtam vlomili v lokal. Na zaprtem oknu so zdrobili šipe, ga od znotraj odprli in nato pobrali iz nezaklenjenih omar svoj plen. Ker se je našlo na licu mesta pismo bivšega hlapca v Unionu Rafaela Kogega, ki je odpotoval medtem v Idrijo, kjer je doma, se je Kraker odpeljal v Idrijo, kjer je sodnija našla pri Kogegu v Unionu ukradene reči, katere so se cenile, da so 4000 lir vredne. Izpovedal je, da je izvedel vlom v soboto 2. t. m. ob 10. uri zvečer, ko je bila neka veselica v Unionu. Kogega so oddali deželnemu sodišču v Trstu.

Ij Površni suknič vreden 1500 K je bil ukraden v neki kavarni Francu Lukancu.

Ij Izgubila je 13. t. m. ob 9. uri zjutraj revna osebkinja od dolenskega kolodvora do Starega trga 12 dolarjev, ki niso bili vsi njeni in približno poldrugsto kron. Pošten najditelj naj odda denar pri upravnštvu »Slovenca« v Jugoslovanski tiskarni, pritličje.

POGAJANJA Z ITALIJO ODGODENA.

Belgrad, 13. oktobra. Včeraj so nastale nove težkoče pri pripravah za odhod naših delegatov k pogajanjem z Italijo. Včeraj je italijanski opravnik Galanti posetil min. predsednik dr. Vesniča, s katerim je imel daljše posvetovanje. Zatem se je vršilo posvetovanje ministrov dr. Trumbiča in Draškoviča z min. predsednikom dr. Vesničem ter je bil odgoden odhod naših delegatov, ki bi imeli oditi že jutri. Govori se, da dela italijanska vlada nove težave z ozirom na osebe in njihovo pooblastilo pri pogajanjih. Tako zahteva n. pr. italijanska vlada, naj dobe naši delegati široka pooblastila, da bodo mogli brez dogovorov z lastno vlado sklepati pri pogajanjih. Poleg tega obstoje tudi težkoče glede sestave delegacije, ki bi šla k pogajanjem, ker se ni popolnoma gotovo, da bi z dr. Trumbičem prisostvovala pogajanjem tudi minister dr. Ninčič in general Pešič.

REPARACIJSKA KOMISIJA ZAHTEVA NAŠE LOKOMOTIVE.

Belgrad, 13. okt. Kakor se doznava iz diplomatskih krogov, zahteva medzvezna reparacijska komisija od naše vlade, da mora vrniti del materijala, ki je ostal na našem ozemlju izza razpada Avstro-Ogrske. Reparacijska komisija zahteva vrnitev gotovega števila lokomotiv in železniških vagonov. Ako bi naša vlada tej zahtevi ugodila, bi to pomenjalo popolno onemogočenje vsakega prometa pri nas. Naša vlada seveda tej zahtevi reparacijske komisije ne bo ugodila.

Končni izid plebiscita.

LDU Celovec, 13. oktobra. Pri seji plebiscitne komisije, ki se je vršila danes zvečer ob 22. uri 30 minut in ki je bila zelo kratka, je predsednik komisije Peck proglašil rezultat plebiscita v koroški coni A, ki je nastopni:

Rožek za Avstrijo 1980, za Jugoslavijo 2318, skupaj 4.298 glasov,
Borovlje za Avstrijo 6427, za Jugoslavijo 4981, skupaj 11.408 glasov,
Velikovec za Avstrijo 8306, za Jugoslavijo 2444, skupaj 10.750 glasov,
Pliberk za Avstrijo 5312, za Jugoslavijo 5535, skupaj 10.847 glasov,

skupaj je glasovalo: za Avstrijo 22.025, za Jugoslavijo 15.278; skupaj 37.303 glasovi.

Avstrija ima torej 6747 glasov večine ali pa 59 odstotkov: na Jugoslavijo odpade 41 odstotkov oddanih glasov.

Na vprašanje, če je to uradni rezultat, je predsednik to potrdil. Nato je postal naš zastopnik minister Jovanović izjavo, da bo svojo vlado o tem obvestil in počakal njene odgovora. Konstatira pa že sedaj, da je 15.278 Slovencev glasovalo za Jugoslavijo in da kraljevina SHS na te Slovence nikdar ne bo pozabila in jih tudi ne bo zapustila. Na to izjavo se je gospoda od plebiscitne komisije čudno spogledala. Predsednik Peck je bil očitno razburjen in je izjavil, da bo prihodnja seja jutri ob 11. predpoldne.

POTVORJEN PLEBISCIT.

LDU Vovbre pri Velikovec, 13. okt. Danes zvečer so se začeli zbirati tukaj nemški in nemškutarski banditi z namenom, da umore tri najodličnejše Slovence, in sicer slovenskega gozdarja, Pavlico in po domače Menelovega sina. Ta trojica je zaupno za to izvedela in je v zadnjem momentu, ko se je tolpa že bližala, pribežala v Velikovec.

LDU Pliberk, 13. okt. Domače ljudstvo je popolnoma razočarano in nikakor ne verjeti, da bi Slovenci plebiscit izgubili, zakaj na dan glasovanja je videlo svoje množice, o kateri je vedelo, da ima pravico glasovanja, dočim nasprotnikov ni bilo videti mnogo. Zato se vprašuje, odkod te razmeroma majhne naše številke tam, kjer smo v resnici imeli velikansko večino. V resnici je to danes še prava zagonetka, ne glede na to, da so omahljivi pod vtisom teorija in groženj nasprotnikov in vsled podkupovanja glasovali z nasprotniki. Dejstvo je, da je domače prebivalstvo imelo pri plebiscitu veliko večino in da so nasprotniki zmagali edinele s tujci, ki so po zaslugi ententne plebiscitne komisije dobili pravico glasovanja, ki je po mirovni pogodbi nikdar ne bi smeli imeti. Sedaj Nemei sami govore, da se je okrog 10.000 Nemcev razkropilo v coni A, vsi z glasovalnimi izkaznicami. Tako si moremo razlagati tudi, da imajo Nemei slabo vest in da si le bolj na zunaj delajo korajžo in slavijo zmago, dočim je videti, da so njihove slovesnosti danes neodkritosrčne. V vsej Nemški Avstriji, pa tudi v coni A gorijo nemški kresovi, sliši se pokanje topičev, Nemei slavijo svojo zmago. Slovensko prebivalstvo je silno potrtlo, joče in plaka, vendar pa je v njihovih vrstah videti toliko odločnosti in pripravljenosti na vse, tudi za življenje, samo da ostane cona A Jugoslaviji.

LDU Dobrlaves, 13. okt. Kako naravnost nesramno so celo na dan plebiscita Italijani agitirali za Nemece, dokazuje nastopno dejstvo: V Žitarivsi se je italijanski delegat peljal sam s svojim avtomobilom po dva volivca, o katerih je mislil, da bosta glasovala z Nemei. Oba sta slovenskega mišljenja, akoravno je njun oče strasten nemškutar. Zato sta se skrila, da ju Italijan ni mogel siliti na glasovališče.

LDU Železna kaplja, 13. okt. Drastičen primer očitne pristranosti nemških predsednikov glasovalnih odsekov se je zgodil na glasovališču za občino Belo v Železni kaplji. Dotični predsednik Jožef pl. Lürzer je večkrat namenoma dajal slovenskim strankam po eno belo in dve zeleni glasovalnici, tako da je pri sklepu glasovanja manjkalo komisiji celih 23 zelenih glasovnic. Taki glasovi so seveda neveljavni in so tako izgubili Slovenci 23 glasov. V Železni kaplji so, kolikor se že danes more dognati, sprejeli v glasovalni imenik 36 neupravičenih Nemcev, v Beli pa 42. V Dobrlavesi so odbili 57 upravičenih slovenskih reklamacij in sprejeli 135 neupravičenih nemških. V Grebinju so odbili 46 upravičenih slovenskih, sprejeli pa 100 neupravičenih nemških reklamacij. To se je ponavljalo takorekoč skoro v vseh občinah, zlasti pa v občinah, ki imajo številnejše prebivalstvo. Vidi se v tem sistem, ki jim je bil omogočen samo po italijanskih zastopnikih, ki so reševali reklamacije. V Beli niso sprejeli odličnih Slovencev v glasovalni imenik, češ, da jih nihče ne pozna in da so tujci, akoravno se nikdar niso prišli par ur, odkar so se rodili, od svoje hiše, med dr. n. pr. so izreklamirali županovo soprogo in hčerko, akoravno sta tam rojeni in nikdar nista bili nikjer drugod in nikjer drugod nista imeli stalnega bivališča. Izreklamirani sta kot nepoznani. To je seveda italijanski zastopnik v Pliberku potrdil. Nemei so reklamirali kar na slepo srečo en gros, češ, nekaj se bo že posrečilo. Uradnih potrdil niso mogli nikjer doprnesti in se opirali samo s splošnimi frazami, kakor umbekant, unauffindbar, zu jung, war am 1. 1. 1919 nicht hier itd. Naša uradna dokazila so ententni zastopniki kratkoma ignorirali.

LDU Železna kaplja, 13. okt. Za zgleđ, kako so postopali distriktni sveti s slovenskimi reklamacijami, naj služi primer Kristine Kalijan, ki je umrla. Slovenci so predložili občinsko spričevalo, da je imenovana res umrla. Plebiscitna komisija pa je ukre-

nila, da ostane vpisana v imenik in da naj glasuje. V resnici je tudi glasovala, toda ne ona, nego drug, ki si je njene izkaznice prisvojil in z njenim imenom glasoval. Taki primeri se mnogokrat ne dajo kontrolirati, ako jih člani komisije niso osebno poznali in brez dvoma je takih primerov silno mnogo.

LDU Velikovec, 13. oktobra. Skoraj iz vseh občin nam poročajo, da naši glasovalci v mnogih primerih izkaznic niso dobili, zlasti tam, kjer so jih delili nemški člani krajevnih glasovalnih odsekov in so dotične izkaznice prišle v roke Nemcem, ki so z njimi glasovali. Ako pregledamo vse plebiscitno postopanje, vidimo, da pomeni velike sleparije in goljufije pod legalnim plaščem. Takega plebiscita pač nobena država ne more priznati, akotudi ga je vodila ententna komisija, očitno pristranska.

DEMONSTRACIJE V MARIBORU.

LDU Maribor, 13. okt. Nocoj ob 19. se je vršil na Glavnem trgu jako buren protestni shod proti nemškim glasovalnim sleparijam na Koroškem. Shoda se je udeležila večtisočglava množica. Med viharnim odobravanjem je govoril urednik Pire o dogodkih, ki naj bi baje prinesli našemu življenju na Koroškem poraz. Tega plebiscita pa nikakor ne more priznati slovenski narod in se mu bo z vsemi sredstvi upiral. Njegova izvajanja so izzvala skrajno ogorčenje, zlasti ko je omenil, da mariborski nemčurji vsled prisleparjene zmage na Koroškem govore tudi že o plebiscitu, ki naj bi se vršil za mesto Maribor. Besedo so povzeli tudi še drugi govorniki, ki so zahtevali za nemško divjanje proti našemu prebivalstvu na Koroškem maščevanje. Po shodu se je razvila po mestu povorka, med katero so demonstranti, pomešani v velikem delu tudi z nerazsodno mladino, na več krajih v Gosposki, Slovenski, Aleksandrovi, Vetrinjski in Koroški ulici, kakor tudi na Glavnem trgu pobili napisne table in izložbena okna raznih nemških trgovin in kavarn. Zlasti so demonstrantje razbili vsa okna zagrztenih nemških kavarn Meran in Theresienhof ter iz poslednje pometali tudi del opreme na cesto. Dasiiravno je policija večkrat posegla vmes, vendar ni mogla ukrotiti razburjenja, ki je prevladovalo množico. Demonstracija, med katero so udeleženci dajali z ogorčenimi klici izkaza svojemu razpoloženju, je trajala nekako do 21. ure, nakar se je množica razpršila.

VELIKA POTRTOST V ZAGREBU.

Zagreb, 13. okt. Povodom vesti, da je plebiscit na Koroškem izpadel za nas nepovoljno, je zavladala po vsem mestu velika potrtost. Vsi listi se bavijo s to zadevo ter vračajo krivdo na malomarnost belgrajske vlade, kakor tudi na pristranost plebiscitne komisije, ki je podpirala koristi Italijanov in Nemcev.

VTIS V BELGRADU.

Belgrad, 13. okt. Nepovoljne vesti iz Koroške so napravile zelo velik vtis po vsem mestu. Zavladala je v vseh slojih velika razburjenost ter vse govori o tem vprašanju. Listi iščejo vzroka neuspeha ter vračajo krivdo na pristranost plebiscitne komisije, ki se je na najnedostojnejši način igrala z našimi pravicami. Od vlade zahtevajo, naj ne opusti teh krajev, dokler ne bo razvidno, s kakimi mahinacijami se je posrečilo Italijanom in Nemcem, uropati nam Koroško.

BELGRAJSKA VLADA VLOŽILA PROTEST.

Belgrad, 13. okt. Naša vlada se ni dobila uradnih podatkov o izidu plebiscita na Koroškem. V rokah naših oblasti so dokumenti, ki jasno dokazujejo nekorektnosti pri plebiscitu. Vlada je že vložila protest pri konferenci poslancev ter zahtevala popravno teh nekorektnosti.

BORZA.

LDU Zagreb, 13. okt. (ZNU) Devize: Berlin 196—200, Italija 516—518, London 450—0, Praga 163.50—164.50, Švica 2000 do 2050, Dunaj 35.85—36.25. — Valute: dolarji 131—131.50, avstrijske krone 38.50 do 39.50, rublji 115—120, francoski franki 880—0, nemške marke 205—206, romunski lei 236—240, italijanske lire 517—520, angleški funti 440—0, čehoslovaške krone 168—0

Reklamacijsko postopanje v Ljubljani.

Prvič so se vršile pri nas reklamacije po novem volivnem redu za ustavotvorno skupščino. Somišljeniki naše stranke so povodom reklamacijskega postopanja izvršili v polni meri svojo dolžnost. Naši krajevni odbori v Ljubljani so z največjo marljivostjo pregledovali volivne imenike, da bi se popravili, kjer je bilo kaj narobe zapisanega. Poleg poštvalnega in narpornega dela članic in članov naših političnih krajevnih odborov v večernih urah pozno v noč je naš osrednji ljubljanski volivni odbor pozval v našem časopisu naše ljubljanske somišljenike, naj vpogledajo v čitalnici Jugoslovanske tiskarne razpoložene volivne imenike, da se prepričajo, če so v nje vpisani ali ne. Naši S. L. S. zvesti somišljeniki so se odzvali v resnično nepričakovano velikem številu pozivu osrednjega volivnega odbora. Pri pregledovanju imenikov so se seveda pokazali zelo veliki nedostatk. Prepričali smo se, da so bile izpuščene cele hiše. Ko smo intervenerali tozadevno na magistratu, smo tam n. pr. šentpetersko župnišče in Marijanišče uradoma vpisali v volivni imenik in je v terek povedal v javni občinski seji g. podžupan dr. Triller na tozadevno interpelacijo obč. svetovalca SLS ravnatelja Jegliča, da so zagrešili malheur na policiji, ker so »pozabili« poslati na rotovž dotične hišne pole. Zanimalo bo morebiti, da je bil med drugimi izpuščen tudi stolni prošt g. Andrej Kalan iz volivnega imenika, kateri biva v Ljubljani nepretrgoma kot trnovski kaplan, stolni vikar, kanonik, prelat in koš stolni prošt že nad 30 let. Zdej se mu je že drugič pripetilo, da je bil izpuščen iz volivnega imenika!

Prišlo se je nato težavno reklamacijsko postopanje. In pri tem so se pojavile nove, velike težkoče. Po volivnem redu se mora namreč priložiti vsaki reklamaciji polno veljavna javna lista. Postava sicer določa, da morajo pristojna oblastva v 24 urah tistemu, kateri to zahteva, izdati vse listine, katere se zahtevajo zaradi popravka abecednih volivnih imenikov. To se sicer zelo lepo bere v postavi, toda praksa je pokazala, da se to ni moglo izvesti. V Ljubljani obstoja na policijskem ravnateljstvu zglasevalni urad, policija je z ozirom na volitve izpeljala meseca majnika ljudsko štetje, toda ko so prišle prihajati stranke po listine, ki bi jih morali izdati v 24 urah zahtevnikom, je bil naval prevelik in policija ni mogla niti do zaključka reklamacijskega postopanja izdati vseh listin, katere so stranke zahtevale, da se popravijo volivni imeniki. Ker nečemo delati nikomur krivice, pripomnimo, da so na policiji delali v resnici s polnim parom, gospod policijski ravnatelj dr. Guštin je skoraj celo nedeljo in ponedeljek tudi sam delal v zglasevalnem uradu, toda ker so se vračali s poizvedbami preobloženih detektivov s svojimi poročili pozno popoldne nazaj na ravnateljstvo, je ostalo veliko potrdilnih listin na policiji in bo gotovo več upravičenih volivcev prikrajsanih pri izvrševanju svoje volivne pravice, ker stranke, katerim pripadajo, za nje niso mogle več vročiti na magistratu reklamacij, ker je rok potekel. Na policiji se je n intervencijo naše stranke reklo, da bodi še ne izpolnjena potrdila uradno izročili magistratu; toda v terek jih na magistratu še niso prejeli in v smislu zakona sodijo tam, da jih tudi niso dolžni več sprejeti, ker je reklamacijska doba potekla. Kako pridejo pa upravičeni volivci do tega, da svoje volivne pravice ne bodo mogli izvesti, ker niso dobili listin, ki bi jih morali dobiti, ker so jih pravočasno zahtevali, je drugo vprašanje, s katerim se bo po našem mnenju moralo pač pečati kompetentno prvostopno sodišče: ljubljansko deželno sodišče, ki naj potrebno ukrene, da bo volil vsaki, ki je upravičen voliti in ki je za to zahteval, toda ni dobil uradnega potrdila.

Zelo velik nedostatek abecednih volivnih imenikov v Ljubljani in najbrže tudi na deželi je, ker se pri njihovi sestavi ni vpošteval člen 11. volivnega reda za ustavotvorno skupščino, kateri dobesedno zapoveduje z ozirom na Slovenijo:

»V drugih pokrajinah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev nimajo volivne pravice: 1. oni, ki so obsojeni zaradi hudodelstva, v kolikor ne gre za politično hudodelstvo (§§ 58, 60 do 67 kazenskega zakona), storjeno do ustanovitve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, dokler trajajo pravne posledice, združene z obsojbo; 2. oni, ki so obsojeni zaradi pregreška ali prestopka, storjenega iz koristiljublja (tatvina, poneverba, goljufija, odušstvo) ali sicer nečastnih dejanj (beračenje, vlačugarstvo, zvodništvo, dokler ne minejo tri leta po prestani ali zastarani kazni.

V nobenem delu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev nimajo volivne pravice: 1. oni, ki prestajajo sodne kazni, in oni, ki so v prisilnih delavnicah; 2. oni, ki so v konkurzu; 3. oni, ki so pod skrbstvom (očetovsko oblastjo, varuštvom, kuratelom); 4. oni, ki so brez vladne dovolitve stopili

v službo tuje države; 5. oni, ki so sodno obsojeni, ker kot pristaši nepriznanih ver niso izpolnjevali svojih državljanških in vojaških dolžnosti.

Ljubljanski magistrat je storil, kakor smo se poučili, potrebne korake, da bi bil dobil podatke, katere je v ta namen potreboval, naš list je tudi opozarjal prvostopno sodišče na to okolnost in zahteval, naj se uradoma črtajo neupravičeni vpisanci iz njega. Naša stranka je tudi vložila tozadevno vlogo na prvostopno sodišče. Po našem mnenju so pristojna prvostopna sodišča dolžna, da uradoma črtajo iz abecednih volivnih imenikov vse tiste in nje vpisane osebe, katere po členu II. volivne postave nimajo volivne pravice, ker je po členu 21. volivne postave prvostopno sodišče dolžno in se mora prepričati, če so abecedni volivni imeniki sestavljeni v zakoniti obliki. Pogoji zakonite oblike pa gotovo ni dan, če obsejajo volivni imeniki obsojene hudodelce, tatove, defraudante, goljufe, oderuhe, berače, vlačugarje in zvodnike.

Seznamne obsojene temne gospode vodijo izključno le sodišča, oziroma državna pravdnikstva. Posamezniku je vpogled v te zapiske prepovedan. Končno pa politične stranke tudi niso za to v Jugoslaviji, da bi morale v svojih sekretarijatih ustanavljati kriminalne razvidnice in nastaviti v celi Jugoslaviji povsod, kjer poslujejo sodišča, svoje plačane zaupnike samo zato, da bi bilo mogoče ustvariti čiste volitve, in če bi to tudi izpeljale, bi le ne znale, kdo je bil ob kakih prilikah pomilošen. Sodišča so dolžna po zakonu, da skrbijo za čiste volitve, zato smo pa tudi uverjeni, da bodo vsaj v Sloveniji črtali tisto temno gospodo iz abecednih volivnih imenikov, katera po postavi ne spada v nje.

To je tembolj želeli, da se v resnici zgodi, ker tudi volivni imeniki pri občinskih volitvah ne bodo odgovarjali postavi, če sestavljali ne bodo razpolagali s podatki, katere bodo potrebovali, kadar jih bodo sestavljali.

Kar pa tiče Ljubljane, je neobhodno potrebno, da dobi zglaševalni urad v policijskem ravnanstvu dovolj sposobnih moči, da bo ob bodočih volitvah šlo reklamacijsko postopanje hitreje od rok, kakor je šlo pri reklamacijskem postopanju za volitve v ustavotvorno skupščino. Zadeva je nujna, ker tudi uredba o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji izrecno določa, da mora za reklamacije vsako oblastvo brezplačno stranki na njeno zahtevo izdati dokazilo takoj.

Zadnje reklamacije so se v Ljubljani vložile od naše stranke eno minuto pred šesto uro, ko je potrdil posijučji uradnik sprejem, je bila ura šest in — vrata mestne posvečevalnice so se zaklenila.

Prosveta.

pr Cerkvni koncert v Žirih. Cerkvni koncert v oddaljeni od sveta odločni gorski župniji! Ni li to ironija? — In vendar se je vršil prošlo nedeljo ob 7. zvečer. Od vseh sosednjih strani, tudi iz zasedenega ozemlja, so prišli gostje: pevski zbori iz št. Vida pri Lj., iz Loke, Poljan, Trate, Idrije, Vojskega itd. Bilo je navzočih petnajst duhovnikov, med njimi tudi idrijski dekan, mnsgr. Arko iz Ljubljane P. Hugolin in g. Premrl. Velike žrtve, ker nekateri so šli v noči po koncertu zopet domov. Krasna

in prostorna nova cerkev s prezančnim vel. oltarjem; improvizirani lestenci razsvetljeju cerkev. Vsi sedeži napolnjeni. Na koro nove orglje, zadnje delo Milavčeve, in pevski zbor, sestavljen iz 10 sopranov, 10 altov, 3 tenorjev, 5 basov pod vodstvom g. župnika Jos. Logarja. Vsi smo bili radovedni na izvajanje enajsterih točk, ki niso lahke. Ali ni to podjetje za gorsko vas nekoliko drzno? G. ravnatelj Premrl je pričel z Brosigovo fantazijo in odkril vso lepoto orgelj, ki se je pozneje še bolj pokazala v ostalih orgljarskih točkah. (Eno točko je pridelal g. organist Zeleznik iz Vojskega.) Sedel je mojster pri mojstrskih orgljah. Orglje imajo 38 spremenov na dveh manualih in so kvalitativno najboljše orglje na celi slovenski zemlji. Radovedni čakamo na zbor. Oglasil se je in takoj smo bili pridobljeni. Zdravi, sveži glasovi, jasna vokalizacija, občutno njansiranje, sveta navdušenost, spodbudno obnašanje, to so svojstva tega zbora, ki sta ga vlč. g. župnik in njegov vrli organist g. Jobst ustvarila in do sedanje dovršenosti privedla. V Žirih se je pokazalo, kaj zmore tudi vsaka župnija v glasbenem oziru, ako ima na čelu duhovnika, ki ima glavo in srce za sveto glasbo. Zbor se je dvignil v nekaterih točkah do visokega poleta; semtertje se mi je zdelo, da poslušam stolni zbor v Ljubljani. Tudi solospesi so bili na vsopredju: jako prijetni glasovi, ki bodo s pridnim šolanjem še mnogo pridobili. Semtertje je bilo opaziti malo distoniranje na zgoraj; to pa se rado prizanes, ker je bila razburjenost velika in spremljevanje skoraj preveč diskretno. Sicer pa je bila cela vprizoritev jako posrečena: prijeten milje v krasni hiši božji, mikaven in izbran spored, vseobče zanimanje in navdušenje. Nadvse hvalevredno je blažilo in kulturno delo, ki ga vršita že omenjena gospoda na strogo cerkvenih tleh. S srcem, polnim občudovanja in hvaležnosti smo zapustili Žiri, z gorečo željo, da bi se tudi drugod vneli za lepo cerkveno glasbo. Drugo jutro je bila kolavdacija orgelj, referat o njej prinese »Glasbenik«.

P. H.

Cerkveni vestnik.

c Kaj se krha? Potom »Politike« se je izvedelo, da je nuncij Cherubini v Belgradu vložil neke vrste protest v ministrstvu vnanjih zadev. Cherubini, ki je ob enem dekan diplomatskega zbora, se je podal nedavno v imenu svojih tovarišev v ministrstvo za vnanje zadeve ter je izjavil, da v bodoče niso več možni korektni odnošaji do tega ministristva, dokler bo Tihomir Popović prisednik ministra za vnanje zadeve, in da holandski poslanik odklanja, da bi v tem času posetil ministrstvo. »Nelikano in drzno obnašanje tega diplomata je vzrok temu koraku.«

c Svetovni kongres krščanskih cerkev, ki se je izvršil v Genju brez zastopnika rimskega papeža, ni dosegel pričakovane enotnosti. Če bo sploh kaj uspeha, se bo šele videlo.

c Olomuški nadškof kardinal Skrbensky odstopil. Papežev nuncij v Pragi, mnsgr. Micara, ga je obvestil, da je papež privolil v odpoved. Olomuški kapitel je nato izvolil za vikarija dr. Stojana, ki je bil svoj čas odličan parlamentarec v državnem zboru na Dunaju. Ta mož bo vodil škofijo, dokler ne bo postavljen nov nadškof.

c Napredovanje katoliške misli v Cu-

rihu. Pred 60 leti je bilo v tem lepem mestu komaj 3000 katoličanov, danes jih je 600.000, ki imajo pet novih, krasnih cerkv, a se bo to število v kratkem še pomnožilo. Podobno je tudi v mestu Basel; Genf in Bern se prav tako približujeta.

c Iz Kine prihaja poročilo, da je apostolski vikar osrednjega Tonkina na praznik presv. Trojice posvetil v mašnike 11 domačinov; 8 klerikov je prešlo nižje redove. To je doslej največje število domačih kineških novomašnikov.

c Smrt kardinala Amette, o kateri smo že poročali, je prišla docela nepričakovano. Na poletnem bivališču ga je zadela kap; našli so mrtvega, na tleh ležečega. Pokojni je bil vsekako odlična osebnost, zavedal se je, da je Francoz. Pripoveduje se, da mu je papež nekoč rekel: »Vi in vaš kler naj bo predvsem katoliški, apostolski in rimski.« — V mestu Toledo je umrl španski primas, kardinal-nadškof Viktorijan Guisasa. Pokojni je bil voditelj katol. socialnega gibanja.

c Protestni vihar zoper predlog italijanskih soc. demokratov, ki so zahtevali, da bi se postavno uvedla ločitev zakona, se še ni polegel. Ugovori in podpisi zoper razkristjanjenje katol. zakona se množe.

c Rim. Iz nekega dopisa povzamemo, kako se na Italijanskem pogreša verski pouk in zlasti obvezni pouk krščanskega nauka po državnih ljudskih in srednjih šolah. Klici po zopetni uvedbi obligatnega pouka v verstvu se množe, sicer — tako se zatrjuje — se dežela ne bo izklopala iz mlakuže. Verstveni pouk in dušno pastirstvo v delavskih predmestjih velikih mest je danes silno otežkočeno, predvsem v Rimu, kjer se Cerkvi delajo ovire vzajemno v krogih socialistov in židovsko-framasonskih svobodomiselcev. Toda Cerkev v Rimu stori svojo dolžnost. Priča temu so številna nova, deloma naravnost krasna sveetišča, ki so bila zidana v novejšem času, nekatera pa še celo med vojsko, in sicer sredi med industrijskimi in delavskimi predmestji okrog Rima. Duhovščina deluje povsod z vso vmo. Nove cerkve so n. pr. v okraju Troinfale vzhodno od Vatikana, ki je posvečena sv. Jožefu; cerkev sv. Jožefa na Via Nomentana; Sta Maria Libetratrice v docela socialističnem okraju na Monte Testaccio. Krasno sveetišče novo je tudi v oddelku Buoncompagni, posvečeno sv. Kamilu, in cerkev sv. Helene pred Porta Maggiore. Tu in še v drugih novih cerkvah se vidno deluje; cerkvene in katoliško politične organizacije se zadovoljivo razvijajo.

c Katol. učiteljsko društvo v Švici je imelo 15. in 16. sept. v mestu Einsiedeln svoj občni zbor, ki se je o njem mnogo pisalo, to pa radi odločnega nastopa ondi zbranega učitelstva v zadevi revizije 27 člena zvezne ustave. Objavili so naslednji sklep: »Katol. učit. zveza je zoper dose-danji 27. člen zvezne ustave, in sicer kot katoličani, kot učitelji in kot švicarski državljani. Člen 27., oziroma po njem ustvarjena »neutrlna« ali »brezverstvena« šola, ki edina uživa oficalno državno podporo, naravnost nasprotuje v bistvenih točkah šoli kakršno zahteva kánon 1372 in 1374 cerkvenega zakonika za katoličane. — »Neutralna« ali »brezverstvena« šola nasprotuje dalje temeljem vsake zdrave pedagogike. »Neutralni« vzgojitelj in »neutrlna« šola kot vzgojni zavod je sama v

sebi v protislovju, torej pedagoški nestvor. Temu uvodu pa sledi resolucija: Člani »katol. učit. društva« v Švici, zbrani na obč. zboru dne 16. sept. v Einsiedeln, izražajo s tem svoje prepričanje, da se bo švicarsko ljudstvo rešilo iz časovnih nevarnosti samo s tem, če se pozivi in okrepi krščanski duh v ljudstvu. V tem zmislu javno zahtevajo, in sicer kot učitelji, kot katoličani in kot švicarski državljani, da tudi v Švici verstvena šola ne sme imeti nič manjših pravic kot neutralna ali brezverstvena šola, zahtevajo torej, da se zagotovi ob reviziji zvezne ustave tudi verstveni šoli državno priznanje, državna podpora in državno varstvo. Dalje zahtevajo, da se privzame tudi v neutralne šole verstveni pouk kot reden predmet...«

Sodišče in policija.

s Nočni čuvaj — ovađen zaradi tatvine. Policija je aretirala nočnega čuvaja Antona Z., ker ga je dobila popolnoma pijanega ležati na cesti. Ko so ga pa preiskali, so našli pri njem v žepu dve vinski čaši in 1 steklen podstavek za žeplenke. Eno čašo in 1 podstavek je spoznala gostilničarka Marija Čeh za svojo lastnino.

s Ukradena robca. Ker je ukradla gospej Franji Zidarjevi 2 robca, ko je pri navedeni 3 dni prala perilo in ker je osumljena še druge tatvine, je policija zaprla perico Marijo Bizjak, stanujočo v baraki št. 71 na Kozlerjevem vrtu.

s Povest o kanonu. V Hotavljah so pustili Avstrijci novembra leta 1918. poljski top, katerega so ogrski topničarji vrgli v Soro. Top so potegnili iz reke šele majnika leta 1919. domačini, toda o tem obveščena vojaška oblast se za kanon ni popolnoma nič zanimala. In neznanci so ukradli zadnja dva kolesa, nedavno je pa nekdo vzel tudi sprednji del topniškega voza, lesene dele požgal, železne dele pa pridržal za sebe, vsled česar se bo moral pred sodiščem zagovarjati.

Aprovizacija.

a Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo na Gosposvetski cesti št. 2 je dobila večjo množino fine banaške moke in drobne bele soli. Oddaja oboje po ugodni ceni in poljubni količini. V razprodaji ima tudi prvovrstno mast, olje, med, kavo, sladkor v kockah in belo sipo, žitno kavo, ječmen, izbornen zdrob iz bele koruze, Frankovo in Kolinsko cikorijsko, čisti petrolej, dobro mazilo za čevlje, nekaj moških čevljev iz dobrega usnja št. 42 do 45, razna mila za pranje in umivanje itd. Novi člani se sprejemajo vsak dan od 8. do 12 in od 2. do 5. ure v zadrugi pisarni. Delež znaša 50 K, vpisnina 4 K. Jamči se z dvojnimi deležem.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
12./10. 21 h	739.8	12.9	1.3	jasno	—
13./10. 7 h	739.2	8.0	1.2	jasno	—
13./10. 14 h	738.3	14.6	3.1	jasno vzh.	—

Krepkega dečka, poštenih staršev. — sprejemem takoj kod vajenca za pekarsko obrt. Ivan Sorli, pek, Gorenjavas nad Škofjo Loko.

Petrolejske kante dve z zabojem plačamo po 58 K, posamezno po 22 K vsaka železniška postaja Sever & Komp., Ljubljana. 4152

Bivši podčasnik (invalid), želi primerne službe v kakšni pisarni v Ljubljani. — Ponudbe z navedno plačo pod »Invalid 4200« do 20. t. m. na upravništvo »Slovenca«.

Zenske srajce in spodnja krila dam za denar, krompir ali fižol. Gollas, Bled, vila Darling.

En do dva vagona zdravega zelod zdravo popolnoma suho blago je na cele vagonne kupuje Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Zaloga in rezanje vsakovrstnega

Valter Stuzzi
zobotehnik
Olga Stuzzi roj. Lužar
poročena.
Ljubljana, 14. oktobra 1920.

Izšel je
Volilni red za Ustavotvorno Skupščino
ki ga je s potrebno razlago opremil in priredil dr. Stefan Sagadin. Cena 16 K, po pošti priporočeno 1.20 K več, — Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

pravi holandski
Kimel nudi
Rupuje pa
laneno in deljino seme ter suhe gobe

kostanja
franko Graz se kupi. — Ponudbe na C. Cibilello, Graz, Lissagasse Nr. 4.

furnirja.
IVAN ZAKOTNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 46.

Dr. BLEIWEIS
se je povrnil in ordinira za notranje, vratne in nosne bolezni
Kongresni trg 15 od 3—5 pop.

Dober zaslužek!
Več kolporterjev za razprodajo »Slovenca« in »Večernega lista« po Ljubljani za dobra mesta se sprejme. Vpraša se pri kolportažnem oddelku, Poljanski nasip št. 2, levo.

Naprodaj:
Simon Kmetec, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 26.

Več električnih automatov z dvigalom, električnih pianin in električnih Orchestrionov.
Cena nizka. — (Trgovci z glasbilo rabat.)

Prodaja se radi izselitve dobro idočna gostilna s trgovino z mešanim blagom v neposredni bližini premogokopa Trboveljske premogokopne družbe v Kočevju. Hiša ima velike prostore, čedna stanovanja, kleti, ledenico, verando, kegljišče in lepe hleve, okoli hiše je lep senčnat vrt, zraven obširen sadni vrt. K hiši spada 40 orolov gozda, polja in travnik. Več se izve pri Iv. Kresse, trgovec v Kočevju.

V Vašem lastnem interesu
Vam svetujemo, da se v slučaju porabe pravega lanenege firneža in lanenege olja,
obrnete z zaupanjem na tvrdko: Hrovat & Komp., Ljubljana.
Postreženi bodete z zanesljivo dobro kakovostjo in po razumno nizki cenl.

M. Kuštrin, Ljubljana — Maribor
Dunajska cesta 20 - Padr. Jurčičeva ul. 8
priporoča pnevmatiko, avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, golo, bakreno žico, elektrotehnični material po najnižjih cenah.
Telefon št. 470.

Vrtnar!
Pridnega, poštenega in treznega vrtnarja, kateri razume pri zelenjavi in sadjereji se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Služba stalna in trajna. Državno zdravilišče Topolšica pri Šoštanj, Slovenija.

Auto-
mobili in kolesa njih deli in oprema pnevmatika garaža in delavnica

J. GOREC Ljubljana,
Gosposvetska cesta 14
Vegova ulica šte. 8.